

ב"ל (תל-אביב-יפו) 51816-05-11 - רבקה רבינוביץ נ' המוסד לביטוח לאומי

ביטוח לאומי - דמי לידה

ב"ל (תל-אביב-יפו) 51816-05-11 - רבקה רבינוביץ נ' המוסד לביטוח לאומימחוזי עבודה תל-אביב-יפו
ב"ל (תל-אביב-יפו) 51816-05-11
רבקה רבינוביץ
ע"י ב"כ - עו"ד עירן פיינשטיין
נגד
המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ - עו"ד יפית מזרחי-לוי
בית דין אזורי לעבודה בתל-אביב-יפו
[18.01.2013]
כב' השופטת ד"ר אריאלה גילצר-כץ
נציגת עובדים, גב' חנה קפלניקוב
נציגת מעבידים, גב' הדסה שליסל
פסק דין

האם דמי אבטלה שקיבלה עובדת הנם חלק משכרה הרגיל לצורך חישוב דמי לידה - זוהי הסוגיה העומדת להכרעתנו. העובדות שאינן שנויות במחלוקת בין הצדדים:

1. התובעת עובדת החל מ-1.8.06 כגנת בגן ילדים ומעון יום "עטרת החינוך".
2. בהתאם לחגי ישראל וחופשי השנה, יוצא הגן לחופשה הגדולה בחודשים יולי ואוגוסט בכל שנה, כאשר בחודש יולי משולם שכר רגיל לגננות ולסייעות ובחודש אוגוסט, אשר נלקח בלית ברירה על ידי העובדים כחופשה ללא תשלום, לא משולם שכר. בחודש אוגוסט הגננות והסייעות מתקיימות על הכנסת דמי אבטלה מהנתבע.
3. בתאריך 29.10.10 ילדה התובעת.
4. בתאריך 9.11.10 הגישה התובעת תביעה לדמי לידה.
5. ביום 26.12.10 הומצאה לתובעת הודעת הנתבע לפיה נלקחו בחשבון חישוב דמי הלידה 3 החודשים שקדמו לדמי הלידה הכוללים בחובם גם את חודש אוגוסט, בו כאמור מתקיימת התובעת על דמי אבטלה.

טענות הצדדים:

לטענת התובעת, יש לראות ביציאתה לחופשה בחודש אוגוסט כ"סיבה אחרת שאינה תלויה בה" ולכן יש לחשב חודש זה כשכר עבודה רגיל. לפיכך יש לקבל את התביעה ולשלם לתובעת את ההפרשים המגיעים לה. לטענת הנתבע, התובעת זכאית לדמי לידה על בסיס שכרה של התובעת בשלושת החודשים הסמוכים לחודש הלידה. מאחר שמדמי האבטלה מופרשים דמי ביטוח, לכן הכנסה מדמי אבטלה תיחשב כהכנסה לצורך לקיחתה בחישוב הבסיסי.

הכרעה:

לאחר שבחנו את טענות הצדדים באנו לכלל מסקנה כי דין התביעה להתקבל.

סעיף 53 (א) לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשנ"ה - 1995 (להלן: "החוק") קובע את שיעורם של דמי לידה: "דמי לידה ליום הם שכר העבודה הרגיל של המבוטחת, אך לא יותר מסכום השווה לסכום הבסיסי כפול 5, כשהוא מחולק ב-30."

סעיף 54 לחוק קובע:

(א) שכר העבודה הרגיל, לענין סעיף 53, הוא הסכום המתקבל מחלוקת הכנסת המבוטחת, ברבע השנה שקדם ליום הקובע, בתשעים.

(ב) לענין סעיף זה, "הכנסה" -

(1) בעובדת - ההכנסה שממנה מגיעים דמי ביטוח, וכן הכנסה מדמי הסתגלות מיוחדים, למעט הכנסותיה כעובדת עצמאית אלא אם כן היתה זכאית לדמי לידה אילו היתה עובדת עצמאית בלבד;

(2) בעובדת עצמאית - ההכנסה ששימשה יסוד לחישוב דמי הביטוח בעד רבע השנה האמור בסעיף קטן (א);

(3) במבוטחת לפי סעיף 40(ב)(2) - ההכנסה ששימשה יסוד לחישוב דמי הביטוח בעד רבע השנה האמור בסעיף קטן (א),

והכל לרבות אותו סכום שהיו מגיעים ממנו דמי ביטוח אילולא הסכום המרבי הקבוע לתשלום דמי ביטוח.

תקנה 2 (ב) לתקנות הביטוח הלאומי (אמהות) תשי"ד 1954 קובע כיצד מחושב שכר העבודה הרגיל:

לא שולם למבוטחת מלוא השכר ברבע השנה כאמור בתקנת משנה (א), מפאת מחלה, תאונה, שביתה, השבתה, חופשה, ימי אבל במשפחה, או מכל סיבה אחרת שאינה תלויה בה, יחושב שכר העבודה הרגיל, לענין סעיף 6 לתוספת השביעית לחוק, לפי הסכום המתקבל מצירוף השכר שקיבלה ברבע השנה כאמור, עם השכר המלא שהיתה מקבלת לולא הפסיקה את עבודתה או אילו שולם לה מלוא השכר כאמור בתקנת משנה (א).
"השכר המשוער" - לענין תקנת משנה זאת הוא הסכום המתקבל מהכפלת השכר הממוצע ליום עבודה, המשתלם למבוטחת ברבע השנה האמור, במספר הימים שבהם לא עבדה מהסיבות האמורות.
(ההדגשה אינה במקור - א.ג.כ.).

בית הדין הארצי פירש תקנה 2 לתקנות כדלקמן:

"יש לציין, כי המקרים המנויים בתקנת משנה (ב) כולם עוסקים בשכר שלא שולם עקב הפסקת עבודה כמו: מחלה, תאונה, שביתה או השבתה ימי אבל במשפחה, שכתוצאה מהן נגרע שכרה של המבוטחת.

...

כאמור, המקרים המנויים בפסקה (ב) לתקנה 2 כולם עוסקים בגריעת שכר הנובעת מהפסקת עבודה, כפי שמציינת התקנה עצמה, וכפי שקובעת דרך החישוב המביאה בחשבון את הימים בהם לא עבדה המבוטחת. במקרה הנוכחי לא הפסיקה המערערת לעבוד, אלא עברה לעבוד במשרה חלקית. שכרה של המערערת נגרע עקב צמצום משרתה, אומנם בעל כורחה, אך הצמצום לא הביא להפסקת עבודתה.

יתרה מזו, התבוננות באותם מקרים המנויים בתקנה 2 (ב) לתקנות מלמדת שמדובר, בעיקרו של דבר, בהפסקה זמנית בעבודה, שלאחריה בדרך כלל, שבה המבוטחת לעבודה. כך בחופשה, מחלה, תאונה, שביתה, השבתה וימי אבל במשפחה. מדובר, בדרך כלל, בהפסקה זמנית וכמובן לא בהפסקה לצמיתות.
(עב"ל (ארצי) 546/07 רונה בלומנפלד - המוסד לביטוח לאומי ניתן ביום 20.1.2010 - פורסם במאגרים האלקטרוניים) (להלן: "עניין בלומנפלד").

התכלית, אם כן, של תשלום דמי לידה הנה לאפשר ליולדת לשהות בחופשת לידה. דמי הלידה משולמים כתחליף הכנסה לשמירה על רמת חייה של היולדת (עב"ל 1126/00 יוכבד לוי - המל"ל פד"ע לח 193).
לא יכולה להיות מחלוקת כי התובעת נאלצה לצאת לחופשה בחודש 8/10 מאחר שהגן סגור לרגל החופש הגדול. האם חופשה זו היא בגדר "סיבה אחרת שאינה תלויה בה"? לטעמנו חופשה מאולצת זו נכנסת בגדר סעיף 2 (ב) ונסביר. תקנה 2 (ב) באה למנוע קיפוח בתשלום דמי לידה במקרה של הכנסה לא מלאה ברבע השנה הקובע בגלל מצבים שנכפו על העובדת (המל"ל - סמדר וקנין פד"ע יט 197).

יצוין כי אין דין הקטנת שכרה עקב צמצום במשרה, כפי שנדון בעניין בלומנפלד, כדין המקרה שלפנינו. באותו מקרה היו בפני המבוטחת שתי אפשרויות: להמשיך ולעבוד במשרה חלקית או להתפטר והמבוטחת בחרה להמשיך לעבוד בהיקף משרה חלקית עד סמוך לפיטוריה ואילו התובעת כאן עבדה בגן ילדים, אשר מוציא את הגננות לחופשה ללא תשלום למשך חודש אחד בשנה והגננות מחויבות לצאת לחל"ת ומוחזרות כחודש לאחר מכן.

ועוד, החל"ת במקרה דנן הוא קבוע וזמני למשך חודש אחד בלבד. בפסק הדין בעניין בלומנפלד החישוב נעשה על בסיס המשרה המצומצמת שהייתה בחלק ניכר ברבע השנה שקדמה ללידה.
מטרתם כאמור של דמי הלידה להוות תחליף לשכר היולדת בטרם הלידה. מה עוולה התובעת שמעסיקה כופה עליה חופשה ללא תשלום לחודש אחד באופן קבוע ומידי שנה. אשר על כן, סבורות אנו שיהיה מן הדין ומן הצדק לקבל את התביעה.

הנתבע ישלם לתובעת שכ"ט עו"ד בסך 3,000 ₪ והוצאות משפט בסך 500 ₪.
ניתן היום, ז' שבט תשע"ג (18 ינואר 2013) בהעדר הצדדים וישלח אליהם.